

CSS 1

Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca

Do:	Gaelscoil Chnoc Liamhna	(Ainm na Scoile)
Ag:	Bóthar Chnoc Liamhna, Cnoc Liamhna, BÁC 16. D16F9W8	(Seoladh Scoile)

I an scoil seo: (tic sa bhosca cuí) ☒ Is bunscoil ☐ Iar-bhunscoil ☐ scoil speisialta

De réir cheanglas Acht um Leanaí ar dtús 2015, maidir le *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017*, an *tAquila le Leanaí Ar dtús (2019)*, *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas. 2ú heagran. (Tusla, 2024)*, tá an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca atá leagtha amach sa cháipéis seo glactha ag an mbord bainistíochta.

Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* na roinne glactha ag an mbord bainistíochta agus cuirfidh sé i bhfeidhm iad go hiomlán agus gan Mheasúnú Ráiteas riomlann um Chosaint Leanaí agus den Mheasúnú Riosca seo.

Ainm an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA):

Cárthaigh Ó Cuill

Ainm an Leas-Dhuine Idirchaidrimh Ainmnithe (Leas-DIA/LDIA):

Clar Ní Fhlatharta

In easnamh an DIA, glacfaidh an Leas-DIA freagrachta an DIA.

Ainm an Duine Ionchuí

Cárthaigh Ó Cuill

I scoileanna atá ar duine seo an DIA

Is féidir teagmháil a dhéanamh leis an Duine Ábhartha ar:

(cuir risteach uimhir theileafóin/ríomhphoist).

01 4939262 runai@gaelscoilcl.com

Faoin Acht um Leanaí ar Thús 2015, ciallaíonn Duine Ábhartha duine atá ceaptha ag soláthraí seirbhíse ábhartha mar an gcéad phointe teagmhála i leith an Ráite um Chosaint Leanaí. Ainmnítear an bord bainistíochta ar dtuine seo chun inimh/fhianaise tá m-úsáid leanaí a bhriathrú agus measúnacht a dhéanamh orthu.

Ainm Chathaoirleach an bhoird bhainistíochta, nó i scoil BOO an Phríomhfheidhmeannaigh nó a ionadaí:

Ciarán Mac Criostail

I gcás go bhfuil an DIA agus an LDIA as láthair agus nach bhfuil siúd ar fáil, agus i gcás nach bhfuil aon bhaill foirne ag gronnú go párnúil ina ról, glacann cathaoirleach na boird bainistíochta, nó i scoil BOO an Príomhfheidhmeannach nó a thoscaire, ról an DIA.

Aithníonn an bord bainistíochta go bhfuil cosaint agus slándáil leanaí fíte fuaite le gach gné de shaol na scoile agus gur pá é sin a léiriú i ngach polasaí, nósanna imeachta, cleachtas agus gníomhaíocht na scoile. I ngach ceann de na cásanna seo, cloífidh an scoil leis na prionsabail seo a leanas maidir le dea-chleachtas i gcosaint agus leas leanaí:

Dearfaidh an scoil:

☒ Aithint a dhéanamh go bhfuil cosaint agus leas leanaí thar a bheith tábhachtach. Beag beann ar aon bhreithnithe eile.

☒ Cloí go hiomlán lena oibleagáidí reachtúla faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus reachtaíocht ábhartha eile a bhaineann le cosaint agus leas leanaí.

☒ Comhoibriú go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha i ndáil le cúrsaí cosanta agus leas leanaí.

☒ Glac le cleachtais shábháilte chun an fhéidearthacht go ndéanfaí dochar do leanaí a íoslaghdú agus baill foirne na scoile a chosaint ar an ngá rioscaí neamhreachtanacha a ghlacdh a d'fhéadfadh iad a fhágáil i mbaol cúisimh mí-úsáide leanaí.

☒ Cleachtas oscailteachta a fhostáil le tuismitheoirí agus rannpháirtíocht tuismitheoirí in oideachas a tgaistiú a spreagadh.

☒ Urraim iomláin a thabhairt do cheanglais rúndachta mar atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* agus déileáil a dhéanamh le cúrsaí cosanta leanaí. Clóí leis na prionsabail thuasluaite i ndáil le haon duine Tasta leochaileach.

Nósanna Imeachta agus Bearta atá i bhFeidhm

Foilsíodh an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar Measúnú Riosca i gcomhréir le ceanglais faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015, an Acht um *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta 2017*, agus *Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas, 2ú heagra. (Tusla, 2024)*, agus na Nótanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025. Chomh maith leis na nósanna imeachta atá liostaithe inar measúnú riosca, táatann na nósanna imeachta seo a leanas lenár n-iriínn leanaí a chosaint agus iad ag baint lhasa as ár seirbhís:

➤ **Nós Imeachta maidir le Bainistíú Líomhaintí Mí-Úsáide nó Mí-lompair i gcoinne Pearsanra Scoile a Bhaineann le Leanbh atá ag Baint Úsáide as ár Seirbhís**

I gcás ina mbíonn aon bhall de phearsanra na scoile faoi réir aon imscrúdaithe i leith aon ghnímh, neamhghnímh nó iomthíosa a bhaineann le leanbh atá ag freastal ar an scoil, ceanglaítear ar an scoil cloí leis na nósanna imeachta ábhartha a leagtar amach i gCaibidil 7 de na Nótanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna

2025 agus leis na nósanna imeachta araíonachta ábhartha comhaontaithe do bhaill foirne na scoile atá foilsithe ar shuíomh gréasáin gov.

- **Nós imeachta maidir le Bainistiú Léirithe imní nó Léirithe mí-iompair i gcoinne Pearsanra Scoile:** Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomhú láithreach i gcásanna ina dteastaíonn go mbeadh fostaí as láthair ón scoil láithreach ar chúiseanna a bhaineann le slánchumhdach leanaí.

Ordú Glactha an Bhoird Bhainistíochta

I gcomhréir le hAguisín 3 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna, údaraíonn Bord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna leis seo do Phríomhoide na Scoile a ordú d'fhostaí a bheith as láthair láithreach ó dhoras na scoile i gcásanna ina bhfuil údar maith leis sin mar bheart réamhchúraim riachtanach chun na leanaí sa scoil a chosaint. Beidh an asláthair seo eatramhach, cosantach, agus gan aon chailliúint pá, go dtí go ndéanfaidh an Bord Bainistíochta, mar fhostóir, tuilleadh machnaimh ar an gceist.

Treoir Céim ar Chéim don Phríomhoide

- **Céim 1: Measúnú Láithreach** – Deimhnigh go gcruthaíonn cineál an líomhain riosca láithreach do shábháilteacht leanaí.
- **Céim 2: Cruinniú a dhéanamh** – Tabhair an fostaí isteach i seomra cruinnithe príobháideach (leis an Leas-Phríomhoide agus leis an gcomhghleacaí a roghnaigh siad). **Cuir in iúl dóibh go bhfuil sé de cheart acu duine a bheith ina dteannta.**
- **Céim 3: Treoir a Eisisiú & Fógra a Shíneadh Chucu** – Luaigh go soiléir go bhfuil siad á gcur as láthair mar bheart réamhchúraim, seachas mar ghníomh disciplíneach. Tabhair an fógra scríofa dóibh.
- **Céim 4: Fágail Láithreach** – Cinntigh go bhfágann an fostaí an scoil láithreach agus go sábháilte.
- **Céim 5: Doiciméadú & Fógairt** – Scríobh miontuairisc mhionsonraithe den chruinniú le haghaidh an chomhaid rúnda cáis. Déan teagmháil le Tusla/An Garda Síochána má bhaintear an tairseach amach.

Meabhrúcháin Criticiúla maidir le Comhlíonadh

- **Seachadadh de Láimh Amháin:** Caithfear an litir seo a thabhairt go díreach don fhostaí le linn an chruinnithe duine le duine. Ná seol í trí ríomhphost caighdeánach nó tríd an bpost mar chéad chéim.
- **An Fhinné:** Ba chóir go mbeadh finné ó bhainistíocht na scoile i láthair (mar shampla an Leas-Phríomhoide) in éineacht leis an bPríomhoide chun an t-am, an dáta, agus na heachtraí nó na ráitis bheachta a tharla le linn an tseachadta a bhreacadh síos.

- **Sonraí an Líomhain:** Mura bhfuil mionsonraí an líomhain múnlaith go hiomlán fós nó má tá siad faoi mheasúnú tosaigh ag na Gardaí, ná scríobh sonraí tuairimiacha isteach sa chéad litir seo. Cloígh go docht leis an bhfrásaíocht chaighdeánach.

> Nós Imeachta maidir le hEarcaíocht agus Roghnú Sábháilte Pearsanra Scoile chun Obair le Leanaí

- Tá sé de dhualgas ar an scoil cloí le ceanglais an Achta Grinnfhiosúcháin. Éilíonn roghnú nó earcaíocht foirne agus a n-oifrnacht chun oibriú le páistí ar an scoil cloí le ceanglais reachtúla grinnfhiosúcháin Aichtanna an Bhrúid Náisiúnta Grinnfhiosúcháin (Leanaí agus Daoine Leochaileacha) 2012 go 2016, agus leis an treoir níos leithne maidir le dualgas cúraim a leagtar amach i gclórchlár ábhartha grinnfhiosúcháin agus earcaíochta an Gharda Síochána arna bhfoilsíú ag an Roinn Oideachais agus Óige agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin gov.ie agus mar a leagtar amach i gCaibidil 10 de na nósanna imeachta.
- Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomh laithreach i gcásanna ina ngcanglaítear ar fhostaí a bheith as poist as geall ar chúrsaí leanaí nó chúiseamh na scoile cosanta leanaí.

> Nós Imeachta maidir le Soláthar Oiliúint agus Faisnéise maidir le Cosaint Leanaí agus Rachtain orthu, lena n-áirítear Aithint Tharla an Dodhála

- Cuireann an scoil faisnéis agus oiliúint ar fáil do bhaill foirne na scoile maidir le sainathint tarlaithe diokhála (mar a shainmhínítear in Acht 2015) mar seo a leanas:
 - Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball de phearsanra na scoile, lena n-áirítear aon bhaill nua de phearsanra na scoile, (fostaithe agus oibrithe deonacha, baill den bhord bainistíochta, múinteoirí faoi oiliúint agus iad atá ar thaithí oibre).
 - Cinnfionn sé go bhfuil oiliúint ábhartha faighte ag baill de phearsanra na scoile agus go bhfuil oiliúint ar chosaint leanaí cinntiúcháin.
 - Spreagann sé baill an bhoird bhainistíochta chun leas a bhaint as aon oiliúint ábhartha agus oiliúint ar chosaint leanaí a chuirtear ar a fáil.
 - Cinnfionn an bord bainistíochta go gcoimeádfar taifid ar oiliúint chosanta leanaí na foirne agus na gcomhaltaí bóird go léir.

> Nós Imeachta maidir le Tuairisciú Imní maidir le Cosaint nó Leas Leanaí chuig Tusla

- Ceanglaítear ar gach ball de phearsanra na scoile cloí leis na nósanna imeachta atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, maidir le himní faoi chosaint leanaí a thuairisciú do Tusla. Baineann tuairisciú éigeantach le gach múinteoir cláraithe agus le haon duine eile atá faoi chúram na scoile; mar shampla séiplínneach nó altra. Tá liosta iomlán de na daoine sin atá ina ndaoine sainordaithe leagtha amach in Aguisín 1 de na nósanna imeachta.

> Nós Imeachta maidir le Liosta a Choinneáil de na Daoine (más ann dóibh) sa tSeirbhís Ábhartha ar Daoine Sainordaithe iad

- Tá nós imeachta i bhfeidhm chun liosta de dhaoine sainordaithe a choinneáil. Féadfaidh scoileanna foireann bhreise a fhostú ó am go ham agus bhféil ionchas acu

de bhua a ngairme. Beidh na múinteoirí cláraithe uile san áireamh sa liosta seo agus sainaithneofar féadálte breise nach múinteoirí cláraithe iad.

> **Nós Imeachta chun Duine Ábhartha a Cheapadh (i scoileanna is é an DIA an duine seo)**

- Tá nós imeachta i bhfeidhm chun duine ábhartha a cheapadh.

Is féidir rochtain a fháil ar na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear sa Ráiteas um Chosaint Leanaí agus sa Mheasúnú Riosca seo trí shuíomh gréasáin na scoile: suíomh gréasáin gov.ie nó cuirfear ar fáil iad ag an scoil ar iarratas.

De réir Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus an Aguisín le Leanaí ar dtús 2019 agus 2025, na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, rinne an bord bainistíochta measúnú ar aon fhéidearthacht go ndéanadh leanbh dochar agus é/í ag freastal ar an scoil nó ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí scoile. Cuirtear measúnú scríofa ina leagtar amach na réimsí riosca a sainaithníodh agus nósanna imeachta na scoile chun na rioscaí sin a bhainistiú san áireamh leis an Ráiteas um Chosaint Leanaí.

Tabhair ar aird: Níl sé bearaithe gur liosta uileghabhálach é na nósanna imeachta agus na bearta atá i bhfeidhm atá leagtha amach thuas. Cuirfidh boird bhainistíochta aonair nósanna imeachta agus bearta eile a bhaineann leis an scoil san áireamh sa chuid seo freisin.

Tá an ráiteas seo foilsithe ar shuíomh gréasáin na scoile nó cuirtear ar fáil i ar iarratas ón scoil. Tá sé curtha ar fáil do gach ball de fhoireann na scoile, do chumann na dtuismitheoirí (más ann), don phátrún agus do thuismitheoirí. Cuirtear cóip den ráiteas seo agus den mheasúnú riosca ar fáil do Tusla agus don roinn má iarrtar é.

Déanfar athbhreithniú bliantúil ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo nó a luaithe is féidir tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar lena mbaineann an ráiteas seo.

Measúnú Riosca um Chosaint Leanaí

Féadfar leathanach bhreise a chur leis an Measúnú Riosca de réir mar is gá.

	Liosta Gníomhaíochtaí scoile	Rioscaí a aithníodh i gcoinne gach Gníomhaíochtaí scoile	Nósanna imeachta /Bearta atá i bhfeidhm chun riosca a mhaolú
1	Gníomhaíochtaí Spóirt Spórt le traenáilaithe Lá Spóirt Scoile Daltaí i gceantar/ag geata na scoile roimh oscailt na ngeataí	Díobháil do pháistí	- Polasaí Siulóide - Ráiteas sláinte & sábháilteachta - Cód Iompair - Polasaí Frithbhulaíochta/ Bí Cineálta - Polasaí Maoirseachta - Muinteoir Ranga/Múinteoir Spóirt i gceannas i gcónaí - Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Polasaí turais scoile
2	Spórt le traenáilaithe	Díobháil do pháistí	- Múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Cód Iompair
3	Lá Spóirt Scoile	Díobháil do pháistí	- Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Polasaí Spóirt - Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta

			• Cód Iompair • Polasaí Frithbhulaíochta • Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí • Polasaí Maoirseachta
4	Daltaí i gceantar/ag geata na scoile roimh oscailt na ngeataí	• Díobháil do pháistí	• Ráiteas um Chumhdach Leanaí • Nóta ón Bhord ag tús gach scoil bhliain ag míniú nach mbeidh an scoil oscailte nó an Bord freagrach as aon phásite roimh 8:40am • Geataí na scoile dúnta go dtí 8:40am • Fógraí rialta faoi shábháilteacht • Treoir tugtha do pháistí faoi iompar ag an ngeata ar maidin
6	Daltaí sa chlós idir 8.40 agus 8.50	• Díobháil do pháistí, timpist bulaíocht	• Déantar páistí a thionlacan ón ngeata go dtí an scoil ar maidin • Ráiteas um Chumhdach Leanaí
7	Daltaí sa halla idir 8.40 agus 8.50am	• Díobháil do pháistí	• Polasaí Maoirseachta • Páistí suite ina línte ranga • Leithreas le tionlacan amháin • Cód Iompair • Múinteoir agus CRS ar dualgas i gcónaí • Ráiteas um Chumhdach Leanaí
8	Páistí ag fágáil na scoile ag 1:30/2:30pm	• Díobháil ó pháistí eile, stráinséirí	• Bailítear ranganna na naíonáin ómn Mhúinteoiranga ag 1:30pm • Déanann na múinteoirí ranga ó Rang 1 – Rang 6 na páistí ina rang féin a thionlacan go geata na scoile ag 2:30pm áit a mbailítear ansin iad • Liosta ag gach múinteoir de na daoine nach tuistí iad, a bhfuil cead acu páiste a bhailiú • Cead faighte i scríbhinn d'aon pháiste a bhíonn

			ag siúl nó ag rothaíocht abhaile
10	Turais Scoile (aon ócáid go bhfágann na páistí foirgneam nó clós na scoile)	Díobháil do pháistí, páistí a dul ar strae	- Polasaí Turais Scoile - Cód Iompair - Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Polasaí Frithbhulaíochta - Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta - Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí
11	Rince Gaelach	Díobháil do pháistí	- Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Cód Iompair - Polasaí Frithbhulaíochta - Polasaí Maoirseachta - CRS le páistí le riachtanaisí speisialta - Ráiteas um Chumhdach Leanaí
14	Obair Thacaíochta Foghlama	Díobháil do pháistí	- Polasaí Oideachas Speisialta - Ráiteas um Chumhdach Leanaí
15	Múinteoireacht duine ar dhuine	Díobháil do pháistí	- Polasaí Oideachas Speisialta - Ráiteas um Chumhdach Leanaí
16	Grianghraif Scoile	Díobháil do pháistí	- Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Cead na dtuismitheoirí faighte i scríbhinn
17	Oiliúint d'Fhoireann na Scoile faoi chúrsaí Chosant Leanaí	Nach ndéantar díobháil aithint nó a thuirsciú go tapaídh	- An Ráiteas um Chumhdach Leanaí agus Nósanna Imeachta na Roinne Oideachais ar fáil do gach ball foirne - Traenáil ar líne déanta ag gach ball foirne le PDST agus TUSLA. - Coimeádann an Bord Bainistíochta cuntas ar an traenáil don fhoireann agus don Bhord - Lá inseirbhíse don DLP agus an leas DLP

18	Cúram do pháistí le Riachtanais Speisialta – Riachtanais Dluthphearsanta san áireamh	Díobháil do pháistí	- Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Polasaí faoi aire dhluthphearsanta - Polasaí Oideachas Speisialta - Polasaí Garchabhair agus Leigheas
19	Na Leithris	Timpistí, iompar mí oiriúnach, díobháil déanta ag páistí eile	- Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta - Cód Iompar na Scoile - Duine amháin sa leithreas i gcónaí le cead an mhúinteora - Níl cead ag páistí leithris na múinteoirí a úsáid - Ráiteas um Chumhdach Leanaí
20	Soláthar an Churaclaim – OSPS, OCG, Misneach agus Bí Sabháilte san áireamh	Gan an clár OSPS, OCG Misneach agus Bí Sabháilte a mhúineadh	- Múintear an clár Bí Sabháilte sa chéad téarma - Múintear na hábhair díreach mar a mholtar - Plean Scoile OSPS ag gach múinteoir - Taifead sa Chuntas Míosúil
21	Daltaí LADT(LGBT) nó Daltaí a bhraitear le bheith LADT	Bulaíocht, díobháil do pháistí	- Polasaí Frithbhulaíochta - Cód Iompair - An Curaclam OSPS a mhúineadh sa seomra ranga - Polasaí Transuinscneach
22	Mic Léinn ar Shocrúchán Scoile	Díobháil do pháistí	- Grinnfhisrúcháin an Gharda déanta - Múinteoir ranga i gceannas i gcónaí - Polasaithe scoile tugtha do na mic léinn
23	Mic Léinn ar Thaithí Oibre	Díobháil do pháistí	- Grinnfhisrúcháin an Gharda déanta - Múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Polasaithe scoile tugtha do na mic léinn
24	Am sosa/ Am lóin	Díobháil do pháistí ó pháistí eile, strainséirí sa chlós, carranna páirceáilte sa chlós, páistí	- Polasaí Maoirseachta - Maoirseacht Scoile - Maoirseacht Clóis - Cód Iompair

		le riachtanaisí speisialta páistí a fhanann sa halla, timpistí	• Polasaí Frithbhulaíochta • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Áit faoi leith sa chlós ag gach rang agus cluichí/gníomhaíochtaí clóis eagraithe ag an mhúinteoir ranga. Áiteanna áirithe sa chlós “out of bounds” • Geataí dúnta, cóin trasna ag an ngeata mór agus seomraí ranga faoi ghlas • Cúntóir le páistí le riachtanaisí speisialta
2 5	An Rang ag fanacht istigh ag am Sosa/Am Lóin	• Díobháil do pháistí	• Polasaí Maoirseachta • Caithfidh na páistí a bheith eagrúithe, suite ag an mhúinteoir ranga sula bhfágann sé/sí an seomra ranga. Níl cead ag páistí siúl timpeall • Caithfidh an doras a bheith oscailte siar • Múinteoir agus CRS ar dualgas thuas agus thíos
2 6	Múinteoireacht Ranga	• Díobháil do pháistí ó pháistí eile agus ó phearsanra n scoile	• Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí • Cód Iompair • Polasaí Frithbhulaíochta • Polasaí Maoirseachta • Cúntóir le páistí le riachtanaisí speisialta • Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta • Ráiteas um Chumhdach Leanáí • Rialacha leithris i bhfeidhm
2 7	Múinteoir Ranga as láthair Ranganna Roinnte	• Díobháil do pháistí	• Polasaí Maoirseachta • Polasaí Maoirseachta páistí ó ranganna eile • Cúntóir le páistí le riachtanaisí speisialta • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Socruithe ranga: do lá tinnis agus do lá cúrsa

			• Páistí óga a bheith suite le chéile • Múinteoir ranga a bheith airdeallach faoin ábhar a bheith oiriúnach don aois-ghrúpa
28	Imeachtaí Múinteoireachta Lasmuigh	• Díobháil déanta ag pearsanr scoile, ag páistí eile, ag stráinséirí	• Cód Iompair • Cúntóir le páistí le riachtanaisí speisialta • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Polasaí Maoirseachta • Rialacha Bí Sábháilte
29	Imeachtaí Thiomsú Airgid a bhfuil daltaí páirteach iontu	• Díobháil do pháistí, bullaíoch	• Polasaí Frithbhulaíochta • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Ráiteas um Chumhdach Leanaí • Múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí
30	Úsáid Áiseanna nach bhfuil ar láthair na scoile	• Díobháil do pháistí	• Rang faoi stiúir múinteora i gcónaí • Cód Iompair • Cúntóir le páistí le riachtanaisí speisialta • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Polasaí Turais Scoile
31	Bainistíocht ar Iompar Dúshlánach agus Úsáid Srianata nuair is cuí.	• Díobháil do pháistí agus do phearsanra scoile	• Polasaí Úsáid Srianata • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta • Tuairisc scríofa ar gach eachtra le tabhairt don phríomhoide • Caithfidh ar a laghad beirt a bheith i láthair (múinteoir/CRS) • Cód Iompair • Múinteoir/CRS leis an mhúinteoir ranga
32	Dáileadh Leighis agus garchabhair	• Díobháil do pháistí	• Polasaí Garchabhair agus Leigheas • Litir shlánaíochta sínithe ag tuismitheoirí • Traenáil i ngarchabhair agus leigheas do mhúinteoirí agus CRS • Bosca garchabhair leis an múinteoir ranga i gcónaí.

3 3	Cosc a chur ar thromaíocht agus déileáil leis	- Bulaíocht - Díobháil do pháistí	- Polasaí Frithbhulaíochta, Fillteán taifead - Cód Iompair - Ceardlann Sticks & Stones srl - Bosca Teachtairreachtaí i ngach rang - Fógraí ag an tionól
3 4	Daoine Seachtracha a chuireann leis an gCurcalam	Díobháil do pháistí	- Grinnfhiosrúcháin an Gharda - Múinteoir i láthair agus i gceannas i gcónaí
3 5	Cúram Páistí a bhfuil soghontachtaí sainiúla acu - Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh - An Lucht Siúil - Daltaí ó Mhionlaigh Chreidimh Daltaí faoi chúram an Stáit	- Díobháil do pháistí - Bulaíocht	- Polasaí Frithbhulaíochta - Cód Iompair - Plean Scoile OSPS - Seachtain na gCarad
3 6	Earcú Baill foirne na scoile, ina measc; - Múinteoirí - CRS - Airíoch - Rúnaí - Glantóirí - Oiliúnóirí Spóirt - Teagascóirí Seachtracha - Tuismitheoirí - Aoichainteoirí - Oibrithe Dheonacha	Díobháil do pháistí (nach mbeadh díobháil aithnithe agus nach mbeadh tuirisciú déanta ar go tapaidh)	- Nósanna Imeachta na Roinne Oideachais agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí curtha ar fáil do gach ball foirne - Traenáil ar line déanta ag gach ball foirne le PDST agus TUSLA - Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Polasaithe maidir le Tuismitheoirí/Cuairteoirí ag teacht isteach
3 7	Úsáid fhoirgneamh na Scoile ag eagrais eile i rith an lae	Díobháil do pháistí	- Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta - Nósanna imeachta na Roinne Oideachais agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí curtha ar fáil do na heagrais - Cód Iompair - Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí

3 8	Úsáid larscoile fhoirgneamh na Scoile ag Eagrais Eile -	Díobháil do pháistí	- Nósanna imeachta na Roinne agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí curtha ar fáil do na heagrais - Lorgaíonn an Bord Bainistíochta measúnú priacail faoi leith don imeacht - Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta - Cód Iompair - Polasaí Garchabhair agus Leighis
3 9	Úsáid TEC ag daltaí na scoile	- Díobháil do pháistí - Bulaíocht - Teagmhál le stráinséirí ar an idirlíon	- Polasaí AUP - Polasaí Teicneolaíochta - Bogearraí scagtha - Polasaí Frithbhulaíochta - Cód Iompair - Polasaí Maoirseachta - Múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí
4 0	Cur i bhfeidhm smachtbhannaí mar chuid den Chód Iompair – coimeáid, tógáil gutháin srl : ag an mhúinteoir/príomhoide	Díobháil do pháistí	- Cód Iompair - Polasaí Frithbhulaíochta
4 1	Úsáid Físeáin/Mheáin eile chun taifead a dhéanamh ar Imeachtaí Scoile Ag tógáil grianghraif de pháistí	Díobháil do pháistí	- Polasaí AUP - Polasaí Teicneolaíochta
4 2	Cuairteoirí ar láthair na scoile le linn an lae	Díobháil do pháistí	- Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Nósanna imeachta maidir le grinnfhiosrúcháin na nGardaí - Cuirfidh an príomhoide na múinteoirí ranga ar an eolas roimh ré

			- Tá sé de dhualgas ar an múinteoir ranga na tuismitheoirí a chuir ar an eolas má tá aon chuairteoir ag teacht isteach sa rang. - Polasaí Maoirseachta
4 3	Conraitheoirí ar láthair na scoile le linn an lae	Díobháil do pháistí	- Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Ráiteas um Chumhdach Leanáí - Cuirfidh an príomhoide na múinteoirí ranga ar an eolas roimh ré - Polasaí Maoirseachta
4 4	Cuairteoirí ar láthair na scoile tar éis am scoile	Díobháil do pháistí atá ag freastail ar ranganna iarscoile	Paistí ag fanacht leis an múinteoir iarscoile
4 5	Conraitheoirí ar láthair na scoile tar éis am scoile	Díobháil do pháistí atá ag freastal ar ranganna iarscoile	Paistí ag fanacht leis an múinteoir iarscoile
4 6	Daltaí ar theachtaireachtaí ar fud na scoile	Díobháil do pháistí	- Níl cead ag páistí dul ar theachtaireacht go rang eile, go hoifig an rúnaí, go hoifig an phríomhoide ach ag am faoi leith - Téann na páistí i gcónaí ar theachtaireachtaí i mbeirteanna - Ráiteas um Chaomhnú Leanáí - Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta - Cód Iompair
4 7	Fón póca	- Teagmháil le stráinséirí - Rochtain ar ábhar mí-oiriúnach ar an idirlíon - Bulaíocht	- Polasaí fón póca - Ráiteas um Chumhdach Leanáí - Polasaí Frithbhulaíochta - Cód Iompair
4 8	An Amharclann: Carúil Nollag Léiriú Drámaí An Chéad Aithrí Searmanas an tSolais	- Díobháil do pháistí - Páistí ag teacht go dtí an scoil san oíche	- Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí - Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Cód Iompair - Polasaí Maoirseachta - Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta

49	Caint agus plé sa seomra foirne	Díobháil do pháistí	Ní dhéantar plé ar aon pháiste aonair sa seomra foirne
50	Sacraimintí/cuairt ar an Séipéal	Díobháil do pháistí	- Polasaí Turais Scoile - Cúntóir le páistí le riachtanais speisialta - Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí
51	Úsáid páirceanna trasna an bhóthair	Díobháil do pháistí	- Polasaí Spóirt - Cód Iompair
52	Obair i nGáirdín na Scoile Obair sa rang lasmuigh	Díobháil do pháistí	- Múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí
53	Infheictheacht páistí sa seomra rang	- Díobháil do pháistí ag páistí eile - Bulaíocht	- Polasaí Maoirseachta - Cód Iompair - Polasaí Frithbhulaíochta - Páiste amháin sa leithreas ag aon am - Doras an tseomra ranga go dtí an leithreas oscailte i gcónaí
54	Infheictheacht páistí sa chlós	Díobháil do pháistí ag pearsanra scoile, ag páistí eile agus ag stráinséirí	- Polasaí Maoirseachta - Polasaí Maoirseachta Clóis - Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí - Áiteanna faoi leith “out of bounds” - Áit sa chlós agus cluichí/gníomhachtaí eagraithe ag an mhúinteoir ranga dá rang fhéin
55	Taispeaint fiseáin sa rang	- Scannán nach bhfuil feilúnach don aois ghrúpa - Cóipcheart seiceáilte ag an mhúinteoir ranga i gcónaí	- Polasí AUP - Polasaí Teicneolaíochta - Múinteoir i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí
56	Maoirseacht páistí sa rang	- Díobháil do pháistí - Bulaíocht	- Polasaí Maoirseachta - An múinteoir ranga i láthair, i gceannas agus freagrach as an rang i gcónaí - Cód Iompair - Polasaí Frithbhulaíochta - CRS le páistí le riachtanaisí speisialta

5 7	Maoirseacht páistí sa chlós	Díobháil do pháistí ag páistí eile, pearsanra scoile agus ag stráinséirí	- Coimheas ard daoine fásta/CRS:páistí - Polasaí Maoirseachta - Polasaí Maoirseachta Clóis - Clár ama do dhualgas clóis
5 8	Maoirseacht páistí atá ag fanacht istigh ag am sosa	Díobháil do pháistí	Polasaí Maoirseachta
5 9	Glacadh páirte i gcomórtais nach bhfuil ar láthair na scoile	Díobháil do pháistí ag páistí eile, pearsanra scoile agus ag stráinséirí	Polasaí Turais Scoile
6 0	Páistí ag fágáil na scoile i rith an lae scoile	- Díobháil ó stráinséirí - Páistí ag dul ar strae	- Caithfear nóta a bheith faighte ón tuismitheoir roimh ré - Caithfear an páistí a bhailiú ag an bpríomhdhoras
6 1	Páistí ag teacht ar scoil déanach	Díobháil do pháistí	- Tá na tuismitheoirí ar an eolas (nóta ag tús na bliana) gur gá dóibh na páistí a fhágáil ag an bpríomhdoras agus an rúnaí/príomhoide a chuir ar an eolas tríd an intercom - Polasaí Tinrimh
6 2	Timpistí Leithris/Intimate Care Needs	Díobháil do pháistí ag pearsanra scoile	- Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Caithfidh beirt duine fásta a bheith i láthair i gcónaí nuair atá éadach páiste á athrú - Polasaí um Riachtanais Dlúthchúraim - Plean Scoile OSPS
6 3	Ag athrú éadaí do chluichí/corp oid./snámh	Díobháil do pháiste ag pearsanra scoile, ag páistí eile	- Polasaí Spóirt - Treoirlínte don linn snámha
6 4	Ag coinneáil taifid ar pháistí	Díobháil de bharr rochtain a bheith ag daoine eile ar do chuid sonraí	- Polasaí Cosaint Sonraí - Polasaí Teicneolaíochta
6 5	Ríomhaire an mhúinteora	Ábhar mí-oiriúnach ar an ríomhaire	- Polasaí Teicneolaíochta - Polasaí AUP - An Cóid Iompair Ghairmiúil - Is leis an mBord Bainistíochta na ríomhairí
6 6	Cór Grúpaí ceoil	Díobháil do pháistí	- Ráiteas um Chumhdach Leanaí - Cód Iompair - Muinteoir i láthair agus i gceannas i gcónaí

			• Leithreas le tionlacan amháin • Nóta ó thuismitheoirí páistí nach bhfuil páirteach ar chúiseanna Creidimh agus socruithe déanta dóibh • Polasaí Turais Scoile • Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta
6 7	Cianfhoghlaím	• Páistí ag roinnt nó caint mí-oiriúnach ar line • Tuismitheoirí/páistí eile sa chúlra – ábhar mí-oiriúnach ar siúl • Diobháil do pháiste ar line	• Cead laghdaithe ag na páistí leis an méid gur feidir a dhéanamh ar Teams- socruithe Teams laghdaithe • Polasaí AUP agus rialacha don chianfhoghlaím ag gach clan • Microsoft Teams in úsáid • Grúpaí de pháistí ar line le chéile agus duine fásta sa bhaile leo is iad sa seomra i gcónaí.

Samplaí de Gníomhaíochtaí, Rioscaí agus Nósanna Imeachta

Cuirtear na samplaí atá liostaithe sa cháipéis seo ar fáil chun cabhrú le scoileanna a measúnú riosca a dhéanamh faoin Acht um Leanaí ar dtús, 2015. Ba chóir do scoileanna a thabhairt faoi deara nach bhfuil an liosta samplaí seo beartaithe a bheith uileghabhálach, agus nach ndéanann áireamh sampla de pholasaí nó nós imeachta ar na liostaí seo é eisiarcadh. Tá sé de fhreagracht ar gach scoile a chinntiú, chomh fada agus is féidir, go ndéantar aon rioscaí agus nósanna imeachta eile a bhaineann lena cúinsí féin a shainaithint agus a shonrú sa mheasúnú riosca scríofa agus go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun iad seo a mhaolú ag an léir ar shainaithnítear.

Aithnítear go bhfuil réimse polasaithe, cleachtas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag scoileanna cheana féin chun an riosca díobhála do leanaí a mhaolú agus iad ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí na scoile agus go mbeidh rioscaí ísle nó íosta díobhála ag baint le roinnt gníomhaíochtaí scoile i gcomparáid le gníomhaíochtaí eile. I gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca nach mór do scoileanna a dhéanamh, tagraíonn an tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 do riosca mar "aon fhéidearthacht díobhála".

Dá bhrí sin, tá sé tábhachtach, mar chuid dá próiseas measúnaithe riosca, go liostálann agus go ndéanann gach scoil athbhreithniú ar a gníomhaíochtaí éagsúla go léir (lena n-áirítear na gníomhaíochtaí sin a bhféadfadh riosca íseal díobhála a bheith ag baint leo chomh maith leo siúd a bhfuil rioscaí níos airde díobhála ag baint leo a aithint). Trí sin a dhéanamh, cabhróidh sé leis an scoil:

- Aon rioscaí díobhála a d'fhéadfadh a bheith ann i leith ghníomhaíochtaí na scoile a aithint, mar a cheanglaítear faoin Acht um Leanaí ar d'Tús, 2015.

- Leorhóthanacht na nósanna imeachta éagsúla atá i bhfeidhm cheana féin chun na rioscaí díobhála sin a bhainistiú a aithint agus a mheas.
- Aon nósanna imeachta breise den sórt sin a mheastar is gá chun aon riosca a shainaithnítear a bhainistiú a aithint agus a chur i bhfeidhm.

Sábháilteacht ar Líne

An tAguisín le *Tús Áite: Soiléiriúnn an Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017* a foilsíodh i mí Eanáir 2019 gur cheart d'eagraíochtaí a sholathraíonn seirbhísí ábhartha do leanaí an cheist shoiracht maidir le sábháilteacht ar líne a chur san áireamh agus iad ag déanamh a measúnú riosca agus ag ullmhú a Ráiteas um Chosaint Leanaí agus a Measúnú Riosca.

Tugann an Treoir maidir le Leanúnachas Scolaíochta do bhunscoileanna agus iar-bhunscoileanna (Aibreán 2020) comhairle faoi thabacht mhúinteoirí úsáid shábháilte agus éifeáil an téilfín a choinneáil le linn foghlama ar líne agus cabhrú le tuismitheoirí agus caomhnóirí a bheith ar an eolas ionna de shábháilteacht ar líne. Ba chóir do scoileanna a chinntiú go gcuireann a mBeartas Úsáide Inghlactha (AUP) eolas agus treoir ar fáil maidir le gníomhaíocht foghlama cianda.

Is éard is riosca i gcomhthéacs an Ráitis um Chosaint Leanaí agus an Mheasúnú Riosca seo ná an riosca "díobhála" mar a shainmhínítear é in Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Leagtar amach an sainmhíniú ar dhíobháil san Acht um Leanaí ar dtús 2015: ciallaíonn "díobháil", i ndáil le leanbh— (a) ionsaí, drochíde nó faillí an linbh ar bhealach a théann i bhfeidhm go tromchúiseach ar shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó ar dócha go ndéanfaidh sé difear tromchúiseach do shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó (b) mí-úsáid ghnéasach an linbh, cibé acu de bharr gníomh, neamhghníomh nó imthosca aonair nó sraith nó teaghlaimh de ghníomhartha, neamhghníomhartha nó imthosca, nó eile.

Samplaí de Gníomhaíochtaí Scoile ar féidir le scoileanna tarraingt orthu, de réir mais iomchuí.

1. Teacht agus imeacht laethúil daltaí
2. Sosanna caitheamh aimsire do dhaltaí
3. Teagasc sa seomra ranga
4. Teagasc duine le duine
5. Tacaíocht foghlama duine le duine
6. Comhairleoireacht duine le duine
7. Gníomhaíochtaí teagaisc lasmuigh
8. Múineadh agus foghlaim ar líne go cianda
9. Gníomhaíochtaí spóirt
10. Turais scoile
11. Turais scoile a bhaineann le fanacht thar oíche
12. Turais scoile a bhaineann le taisteal thar lear
13. Úsáid na leithris/na limistéar athraíthe/na gcithfholcadáin i scoileanna
14. Soláthar áiseanna cónaithe do chónaitheoirí
15. Lá Spóirt Bliantúil
16. Imeachtaí bailíthe airgid a bhaineann le daltaí

17. Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí scoile
18. Socruithe iompair scoile lena n-áirítear úsáid tionlacan bus
19. Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
20. Cúram d'aon mhic léinn fásta leochaileacha, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
21. Bainistiú iompair dhúshlánach i measc daltaí, lena n-áirítear úsáid chuí srianta nuair is gá
22. Bainistíocht ar sholáthar bia agus deochanna
23. Leigheas a thabhairt
24. Garchabháir a Thabhairt
25. Foráil churaclaim i leith OSPA, OCG, Fan Sábháilte
26. Cosc agus déileáil le bulaíocht i measc daltaí
27. Oiliúint phearsanra scoile i gcúrsaí cosanta leanaí
28. Úsáid pearsanra seachtrach chun cur leis an gcuraclam
29. Úsáid pearsanra seachtrach chun tacú le spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile
30. Cúram daltaí a bhfuil leochaileachtaí/riachtanais shonracha acu
31. Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh
32. Baill de phobal an Lucht Siúil
33. Leanaí lespiacha, aeracha, déghnéasacha nó trasinscneacha (LADT)
34. Daltaí a mheastar a bheith LADT
35. Daltaí de chreideamh mionlaigh reiligiúnach
36. Leanaí faoi chúram
37. Leanaí ar Chóras Fógra um Chosaint Leanaí (CPNS) Tusla
38. Leanaí a bhfuil riachtanais leighis acu
39. Earcaíocht pearsanra scoile lena n-áirítear múinteoirí/Cúntóirí Riachtanais Speisialta, cúramóirí/runaithe/glantóirí agus cóitsealaithe spóirt
40. Teagascúirí Seachtracha/Cainteoirí Aoi
41. Oibrithe Deonacha/Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí scoile
42. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile
43. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair le linn gníomhaíochtaí iarscoile
44. Rannpháirtíocht daltaí i searmanais reiligiúnacha/teagasc reiligiúnach lasmuigh den scoil
45. Úsáid na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide ag daltaí ar scoil, lena n-áirítear na meáin shóisialta
46. Cur i bhfeidhm smachtbhannaí faoi Chód Iompair na scoile lena n-áirítear coinneáil daltaí, coisteáil fóin srl.
47. Daltaí ag glacadh páirte i dtaithí oibre sa scoil
48. Daltaí ón scoil ag glacadh páirte i dtaithí oibre in áit eile
49. Múineoin faoi oiliúint i mbun socrúchán oiliúna ar scoil
50. Úsáid físeáin/grianghrafadóireachta/meán eile chun imeachtaí scoile a thaifeadadh

51. Úsáid áitreabh scoile tar éis scoile ag eagraíochtaí eile
52. Úsáid áitreabh scoile ag eagraíochtaí eile le linn lá scoile
53. Club bricfeasta
54. Club obair bhaile/staidéar tráthnóna
55. Páistí atá ag freastal ar scoileanna cónaithe nó ina gcónaí ar shiúl ón mbaile

Samplaí de Rioscaí Díobhála

1. Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile
2. Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile
3. Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí
4. Riosca go ndéanfaidh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil
5. Riosca go ndéanfaidh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil
6. Riosca go ndéanfaidh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil
7. Riosca go ndéanfaidh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha
8. Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchúí ardán cumarsáide teagaisc agus foghlama cianda ar líne, amhail duine gan chúireadh ag rochtain an nasc ceacht, daltaí a fhágáil gan mhaoirseacht ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí scoile.
9. Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh
10. Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas
11. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil
12. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil
13. Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchúí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile
14. Riosca díobhála de bharr leanaí ag rochtain/úsáid mhíchúí ríomhairí, meáin shóisialta, fóin agus gléasanna eile agus iad ar scoil
15. Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí
16. Riosca díobhála do leanbh agus cúram pearsanta á fháil ag leanbh
17. Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor
18. Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine
19. Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile
20. Riosca díobhála de dheasca ball foirne scoile ag rochtain/ag scaipeadh ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach nó ar bhealach eile
21. Rioscaí i gcás ina bhfuil leanaí ina gcónaí ar shiúl ón mbaile nó ag freastal ar áiseanna lóistín

Seo samplaí de bheartais agus nósanna imeachta a d'fhéadfaí a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar Rioscaí Díobhála.

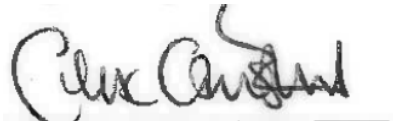
1. Cuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de *Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil*
2. Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* ar fáil do gach ball foirne scoile.
3. Ceanglaítear ar phearsanra scoile cloí leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus ceanglaítear ar gach ball foirne teagaisc cláraithe cloí leis an Acht um Leanaí ar dtús 2015 chomh maith le tacú le cur i bhfeidhm leanúnach na heoraíochta dár shuíomh atá leagtha amach i Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017 agus a cuid aguisíní, lena n-áirítear an tAguisín le Tús Áite do Leanaí 2019 agus 2025
4. Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomh láithreach i gcásanna ina gceanglaítear ar fhostaí a bheith as láthair ón scoil láithreach ar chúiseanna cosanta leanaí.
5. Cuireann an scoil an Clár Fan Sábháilte i bhfeidhm go hiomlán.
6. Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán.
7. Cuireann an scoil an Folláine i bhfeidhm go hiomlán sa tSraith Shóisearach.
8. Éilítear ar údarais scoile cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" na Roinne chun bulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi i scoileanna agus mar atá leagtha amach i gCiorclán 55/2024.
9. Tá an scoil tar éis cloí leis an "Túiscint ar Iompraíochtaí Imní agus Freagairt do Chásanna Géarchéime" arna fhorbairt ag an Roinn Oideachais agus Óige chun dul i ngleic le heigindrecht i measc na foirne maidir le conas freagairt a thabhairt nuair a bhíonn siad i gcásanna géarchéime ina bhfuil imní ann maidir le sábháilteacht fhisiciúil.
10. Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchinfóchais i mbun.
11. Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoir agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl.
12. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile.
13. Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil.
14. Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána.
15. Cloíonn an scoil le ciorcláin ábhartha na Roinne Oideachais agus Óige maidir le hearcaíocht.
16. Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta).
17. Cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc.
18. Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil.
19. Tá polasaí/plean cúraim phearsanta ag an scoil i leith daltaí a bhfuil cúram den sórt sin de dhíth orthu acu.
20. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le cógas a thabhairt do dhaltaí.
21. Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de *Mheasúnú Riosca na scoile* curtha ar fáil ag an scoil do gach ball foirne.

22. Cinnfionn an scoil go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil do gach ball foirne nua.
23. Molann an scoil do bhaill foirne leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
24. Molann an scoil do bhaill an bhoird bhainistíochta leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
25. Coimeádann an scoil taifid ar oiliúint na foirne agus na gcomhaltaí boird go léir.
26. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riaradh Garchabhrach.
27. Tá cód iompair i bhfeidhm ag an scoil do dhaltaí.
28. Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear foráil do theagasc agus foghlama ar líne go cianda, agus tá an polasaí seo curtha in iúl do thuismitheoirí.
29. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid fóin chliste agus táibléad sa scoil ag daltaí de réir chiorclán 38/2018 agus na dtreoirínte náisiúnta.
30. Tá Plean Bainistíochta Teagmhas Criticiúil i bhfeidhm ag an scoil.
31. Tá polasaí Teagmhála Baile is Scoile agus nósanna imeachta gaolmhara i bhfeidhm ag an scoil.
32. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid daoine seachtracha chun cur le seachtadach an churaclaim.
33. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid cóitsealaithe spóirt seachtracha.
34. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine.
35. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le comhairleoireacht duine le duine.
36. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le socrúcháin mhúinteoirí faoi oiliúint.
37. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí atá ag gabháil do thaithí oibre sa scoil.
38. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí na scoile atá ag déanamh taithí oibre in eagraíochtaí seachtracha.
39. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le cúnamh a thabhairt do bhaill foirne na scoile i ndáil le nochtadh mí-úsáide stairiúil.
40. Tá na ceisteanna in Aguisín 1 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint agus um Chosaint Leanaí le haghaidh Áiseanna Cónaithe a Bhaineann le Scoileanna Áiritheanta 2023* breithnithe ag an scoil agus tá na bearta maolaíthe riosca riachtanacha curtha i bhfeidhm aici.

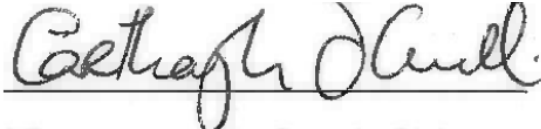
De réir Alt 11 den Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus le ceanglais Chaibidil 9 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025, seo a leanas an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca i scríbhinn.

Agus an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca seo a ndéanamh acu, tá iarracht déanta ag an mbord bainistíochta na rioscaí díobhála a bhaineann leis an scoil seo a aithint a mhéid is féidir agus a chinntiú go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun na rioscaí go léir a shainaithnítear a bhainistiú. Cé nach féidir gach riosca díobhála a thuair agus a bhaint, tá na nósanna imeachta atá liostaithe sa mheasúnú riosca seo i bhfeidhm ag an scoil chun an riosca a bhainistiú agus a laghdú a mhéid is féidir

Rinne an bord bainistíochta athbhreithniú ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar 10/06/26 (*dáta athbhreithnithe is déanaí*)

Sínihe:*		Dáta:	10/6/26
-----------------	---	--------------	---------

Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta

Sínihe:*		Dáta:	10/6/26
-----------------	---	--------------	---------

Príomhoide/Rúnaí an bhoird bhainistíochta

Táthar ag súil go ndéanfar athbhreithniú arís ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar 10/6/27 (*dáta athbhreithnithe ionchais*)

*Deacmhídh le priontáil agus le síniú le sínihe bunaidh

Aguisín - Suíomh chóipeanna de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir maidir le Leanaí ar dtús

D'fhéadfadh sé seo a bheith i bhfoirm suíomh ar líne do na nósanna imeachta a shonrú (láithreán gréasáin na Roinne Oideachais agus Óige agus/nó láithreán gréasáin na scoile), nasc a sholáthar do Threoir Náisiúnta Tús Áite do Leanaí 2017, agus líon agus suíomh na gcóipeanna crua de na nósanna imeachta seo atá ar fáil sa scoil a lua.

Cáipéisí a bhaineann le Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí srl, ar fáil ar:

www.gov.ie/childprotectionschools

Cóip den Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú riosca Scoil Naithí le fáil ar:

<https://gaelscoilchnocliamhna.ie/index.php/polasaithe/>

Threoir Náisiúnta Tús Áite do Leanaí 2017: [chrome-](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.tusla.ie/uploads/content/Child)

[extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.tusla.ie/uploads/content/Children_First_National_Guidance_2017.pdf](https://www.tusla.ie/uploads/content/Children_First_National_Guidance_2017.pdf)

Suíomhanna Úsáideacha:

<https://www.tusla.ie/children-first/children-first-e-learning-programme/>

<https://www.tusla.ie/children-first/mandated-persons/>

<https://www.tusla.ie/children-first/organisations/appointing-a-designated-liaison-person/>

<https://www.webwise.ie/>

<https://www.gov.ie/en/department-of-education/publications/wellbeing-information-for-school-staff-primary/#directory-of-cpd>